

همیشه‌ها

خاطرات چند نسل از یک روز تلخ
عکس‌های کمتر دیده شده از سالگرد رحلت امام در دهه‌های ۷۰ و ۸۰
صفحه ۸

اندیشه‌های امام را تکرار کنیم
گفت‌وگو با رئیس مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی
صفحه ۱۷

امام بود، چه کسی را انتخاب می‌کرد؟

رأی امام

گنج گرجی
گولسیانی با یک ضربه سر جنجالی به بهترین گلزن خارجی تاریخ پرسپولیس تبدیل شد
لحظه به لحظه با روز آخر پرحاشیه مسابقات
صفحه ۹

شهرداری تمام ظرفیت خود را بسیج کرده تا خدمت‌رسانی شایسته‌ای به زائران و سوغاران امام را انجام شود
تهران میزبان زائران
صفحه ۱۴

تنور نان اینترنتی داغ می‌شود
اتاق اصناف ایران در اطلاعیه‌ای دستور العمل فروش اینترنتی نان را ابلاغ کرده است
نوبت خرید چگونه رعایت می‌شود؟
صفحه ۴

ضمیمه امروز

پایبند
زندگی مشترک دو سایه احترام
زنده‌های امام
فان‌های کارکنان از هم‌نشینی رهبر کبریا با خانواده‌ها و فرزندان خود
در آغوش دستان مهربان

در آغوش دستان مهربان
بازار تخصصی جهیزیه و لوازم منزل
تهران: سه راه افسریه
اصفهان

ویژه‌های امروز

یک ملودرام و یک کمدی، مهمانان تازه سینماها
اکران تابستان «عطر آلود» می‌شود
بعد از تعطیلی دوره سینماها به خاطر سالگرد ارتحال امام خمینی (ره)، از روز چهارشنبه ۱۶ خرداد فیلم جدید اکران خود را شروع می‌کنند. در کنار فیلم سینمایی «عطر آلود» هادی مقدم دوست، فیلم طنز «خجالت‌نکش ۲» و رضا مقصدی هم اکران خود را در سینماهای کشور آغاز می‌کنند

رویا فروشی در گوشی
«روزی یک ساعت کار کن، ماهی ۴۰۰ میلیون تومان دربیار»... ماهی ۴۰۰ میلیون در آمد تا شهرت... کیش رو بخون کلمه مسیّر رو کامنت کن. کمکت می‌کنم به این درآمد پرسی، «توی خونه بشین ماهی ۵ میلیون تومان دربیار. چوری؟ عدد ۳ رو کامنت کن تا بهت بگم!» همه می‌خواهند ما پولدار شویم. باورتان نمی‌شود؟

اگر سیستم ایمنی به اندام‌های سالم حمله کند چه می‌شود؟
کود تا علیه بدن
بیماری خود ایمنی وضعیتی است که در آن سیستم ایمنی بدن که نقش دفاع از بدن را بر عهده دارد، به سلول‌ها و بافت‌های خود حمله می‌کند و با تخریب سلول‌های سالم و خودی، فرد دچار یک یا چندین اختلال و بیماری می‌شود...

با پیشکسوت هنر لاک تراشی در روستای «میرنا»
آخرین بازمانده لاک تراش‌ها
اصل و نسب هنر لاک تراشی با همان ساخت وسایل و ابزار زندگی با چوب به خطه شمال می‌رسد. بین استان‌های شمالی هم مازندران‌ها طایفه دار این هنر کهن هستند. برای پیدا کردن پیشکسوتی که هنوز دست و دلش به لاک تراشی پرود، باید روستاهای مازندران را زیر پا بگذاریم و از روستایان بپرسیم که بازار دست چینی هاست و هنر لاک تراشی روزگار خاموشی را می‌گذراند...

یادداشت
حسن کاظمی قمی: نماینده ویژه رئیس‌جمهور در امور افغانستان

۵ شاخص برای دولت چهاردهم
امسال در شرایطی به استقبال سی و پنجمین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره)، بنیانگذار فقید جمهوری اسلامی می‌رویم که این روزها ایران داغدار رئیس‌جمهور شهیدش و جمعی دیگر از شهدای خدمت است. در چنین شرایطی ادامه رویکردهای دولت شهید رئیسی در عرصه‌های مختلف، یکی از مهم‌ترین مطالبات جامعه از دولت چهاردهم به حساب می‌آید. ملاک عمل بودن رهنمودهای امامین انقلاب اسلامی و اصول داغدار رئیس‌جمهور شهیدش که برآمده از انگوهای ترسیمی از سوسی امام خمینی (ره) برای یک دولت مطلوب است و طی حدود ۳۰ سال اخیر با دستاوردهای چشمگیری همراه بوده است. حضور کم‌نظیر مردم ایران در آیین تشییع شهدای خدمت نشان‌دهنده دل‌بستگی افکار عمومی به مشی و سیره شهید رئیسی است؛ مشی و سیرای که پیش از هر چیز، برآمده از رهنمودهای امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب است.

«سیاست خارجی» یکی از مهم‌ترین عرصه‌های موفقیت دولت سیزدهم به حساب می‌آید و افکار عمومی خواستار ادامه رویکردهای این حوزه در دولت چهاردهم است. ملاک عمل بودن رهنمودهای امامین انقلاب اسلامی و اصول قانون اساسی در سیاست خارجی از رویکردهای اصلی دستگاه دیپلماسی کشور در این دوره بود؛ در واقع رمز موفقیت شهید رئیسی و شهید امیر عبداللهمان در عرصه سیاست خارجی کشور، حرکت در چارچوب ترسیمی از سوسی رهبر معظم انقلاب، قانون اساسی و همچنین مصوبات شورای عالی امنیت ملی بود. اکنون پیگیری چنین راهبردی به یکی از مهم‌ترین مطالبات جامعه از دولت چهاردهم تبدیل شده است.

محور قرار گرفتن موضوع اقتصاد مقاومتی در عرصه سیاست خارجی، یکی دیگر از ویژگی‌های دولت شهید رئیسی بود که با دستاوردهای قابل توجهی نیز در این مسیر همراه شد. تدارک مسیرهای تازه برای خنثی‌سازی تحریم‌ها از طریق توسعه مناسبات با کشورهای «همسایه» و «دوست» در نقاط مختلف جهان، آن هم با توجه ویژه به «متوازن‌سازی سیاست خارجی»، توانست گره‌های زیادی را از دست‌وپای اقتصاد کشور بشکاید تا چشم‌اندازهای نوینی پیش روی توسعه مناسبات اقتصادی-تجاری کشور گشوده شود.

عبور از «دیپلماسی برجام‌محور» یکی دیگر از ویژگی‌های دولت سیزدهم بود که مردم طی حدود ۳ سال گذشته شاهد آثار و نتایج آن بوده‌اند. در این دوره موضوع‌های مهم کشور تحت تأثیر ازمی‌های برجامی قرار نگرفت. در واقع متوازن‌سازی اقدام‌ها و فعالیت‌ها در عرصه سیاست خارجی کشور سبب شد دیگر برجام «موضوع اول» دستگاه سیاست خارجی کشور نباشد. معطل برجام نماندن ویژگی مهم دولت شهید رئیسی بود که ادامه چنین رویکردی در دولت چهاردهم می‌تواند گره‌های بسیاری از مشکلات کشور باشد.

توسعه نقش آفرینی در چارچوب نهادها و سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از دیگر نقاط روشن کارنامه فعالیت دولت سیزدهم به‌شمار می‌رود. در این دوره عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای کامل شد و جمهوری اسلامی به گروه «بریکس» پیوست؛ موضوعی که از نقش آفرینی پر رنگ‌تر ایران در تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی حکایت دارد. تحرک دیپلماتیک دولت سیزدهم در این حوزه از دیگر شاخصه‌هایی است که افکار عمومی آن را از دولت چهاردهم نیز مطالبه می‌کند.

پیوند ایجاد شده میان میدان و دیپلماسی در دولت سیزدهم از دیگر نکاتی است که اثرات آن در حوزه تقویت توان راهبردی جمهوری اسلامی و تأمین امنیت ملی و منافع ملی به‌خوبی نمایان است. یکی از نمودهای چنین پیوندی عملیات «وعده صادق» بود که نتایج آن، زمینه‌ساز ارتقای جایگاه منطقه‌ای و بین‌المللی جمهوری اسلامی است؛ موضوعی که یکی از مهم‌ترین مطالبات مردمی از دولت چهاردهم نیز محسوب می‌شود.

۱. تمرکز بر ظرفیت داخلی
مصادق: ساخت و راه‌اندازی پتروشیمی خلیج فارس و فازهای مختلف عسلویه

۲. مردمی‌سازی
فعال کردن بخش خصوصی در پناهگاه اقتصادی به‌خصوص کارگاه‌های تولیدی کوچک و متوسط

۳. جدایی بودن
مصادق: احیای بیش از ۸ هزار واحد تولیدی نیمه‌تعطیل و تعطیل در کمتر از ۳ سال در دولت شهید رئیسی

۴. جوانگرایی و نخبه‌گرایی
مصادق: رشد ۳۰۰ برابری راه‌اندازی شرکت‌های دانش‌بنیان و کارآفرین

۵. سفارشی‌سازی
مصادق: روایت‌های موفق از برخورد دولت شهید رئیسی با ویژه‌خواری، رانت و فساد

۶. پیشرفت و عدالت
مصادق: حذف امضاهای طلابی و سفارشی با راه‌اندازی سامانه مجوز کسب‌وکار برخط

۷. آرمان‌گرایی و واقع‌بینی
مصادق: راه‌اندازی پروژه‌های بی‌شمار معطل مانده به جای رونمایی از پروژه‌های بلندپروازانه جدید

۸. عقلانیت
مصادق: گفت‌وگو محور بودن دولت شهید رئیسی

۹. متانت
مصادق: شخصیت ویژه، متین و متمایز شهید‌جمهور

۱۰. وحدت آفرینی
مصادق: وحدت آفرین بودن شهید رئیسی در ۳ لایه قوا، جناح‌ها، مردم و حتی کشورهای همسو

۱۱. عزت‌مداری
مصادق: بازگرداندن دست‌کم ۱۶ میلیارد دلار پول‌های بلوکه‌شده کشور، باریس گرفتن نفت در دیده‌شده و انتقام از حمله به کنسولگری ایران در دمشق

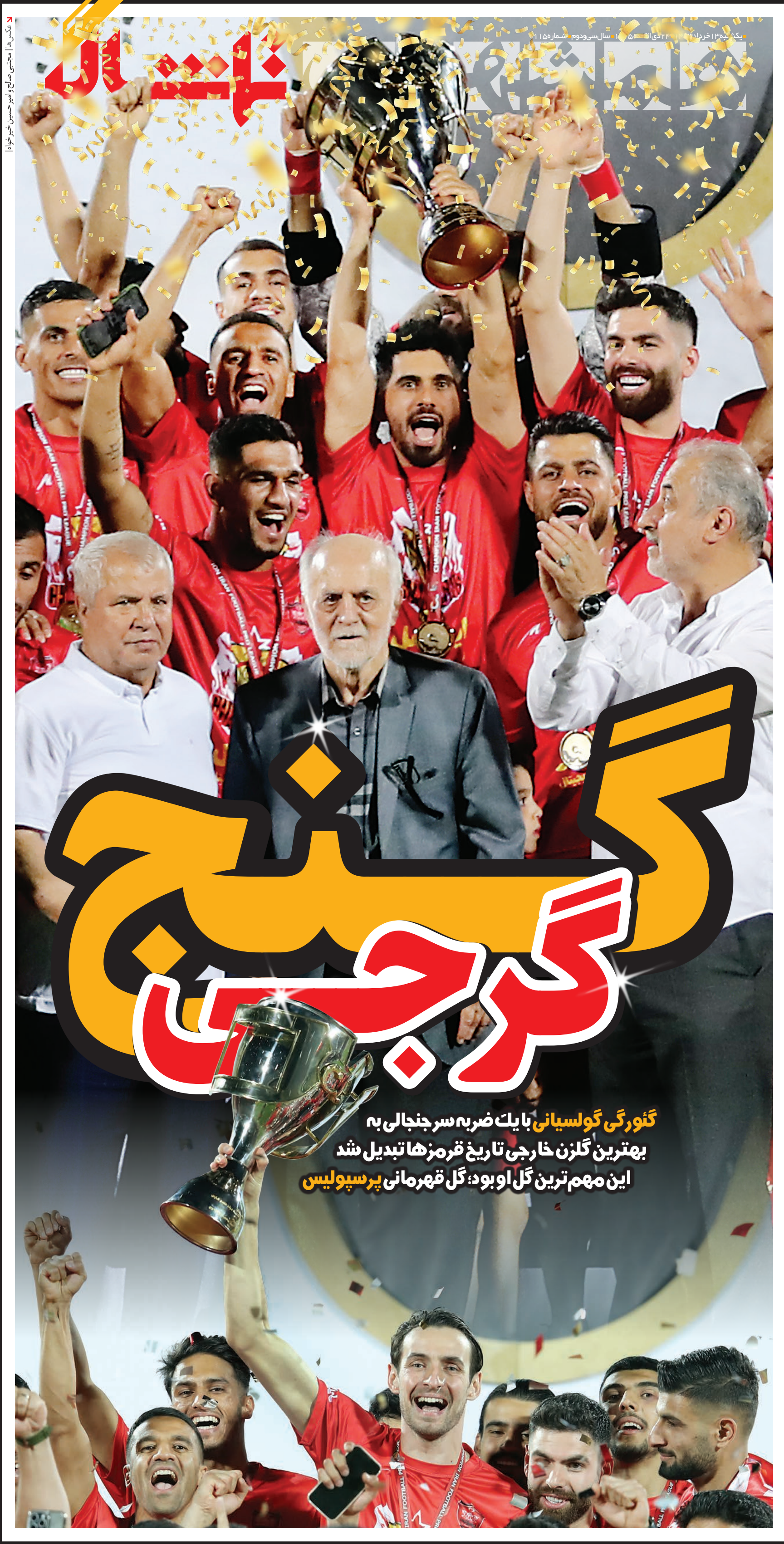
۱۲. توجه به محرومان
مصادق: یک گام فراتر از صدقه‌دادن به محرومان و توانمندسازی افراد تحت پوشش نهادهای حکامیتی

۱۳. الگوی مستضعفان
مصادق: الهام بخشی دولت امامی به مستضعفان جهان و کارآمدی در بی‌تلاش برای رسیدن به این هدف

۱۴. نقش آفرینی در نظم نوین جهانی
مصادق: عضویت ایران در پیمان‌های جهانی همچون بریکس و شانگهای

بازار تخصصی جهیزیه و لوازم منزل
تهران: سه راه افسریه
اصفهان

بازار تخصصی جهیزیه و لوازم منزل
اصفهان

گلزنی

گرجی

گنورگی گولسیانی بایک ضربه سر جنجالی به بهترین گلزن خارجی تاریخ قرمزها تبدیل شد
این مهم‌ترین گل او بود؛ گل قهرمانی پرسپولیس

یکشنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۳ | ۲۴ شهریور ۱۴۰۳ | سال سی و دوم شماره ۱۱

عکس: صالح و اسیر حسین خیرخواه

مشکوک

لیگ بیست و سوم با قهرمانی پرسپولیس، نایب‌قهرمانی استقلال و سقوط تیم‌های پیکان و نفت آبادان به پایان رسید. روز آخر این مسابقات، لحظه به لحظه با اتفاقات پرحاشیه‌های همراه بود.

00:00

ناتوانی فدراسیون فوتبال در حل مشکلات برگزاری لیگ را از همان شکل و شمایل ۲۰۰۲ در آغاز بازی می‌شد به خوبی مشاهده کرد. استقلال در ورزشگاه سوت و کور و خالی اکباتان بازی می‌کند که اساساً فضای مناسبی برای برگزاری یک جشن احتمالی نیست. در آن سو پرسپولیس‌ها تمام سکوهای ورزشگاه آزادی را به تسخیر خود در آورده‌اند، حتی سکوهای که گفته می‌شد به دلیل عملیات بازسازی قابل استفاده نیستند. اگر این سکوها قابل استفاده بوده‌اند چرا طی این مدت به هواداران دروغ تحویل داده‌اند؟ اگر قابل نشستن نیستند چرا این بار اجازه حضور تماشاگران صادر شده است؟ مسئولیت اتفاقات تلخ احتمالی بر عهده کیست؟

10:00

ظاهر اولین گل را استقلالی‌ها می‌زنند. آنها در دقیقه نهم ۳۰ دقیقه بازی دروازه پیکان را به خطر می‌اندازند و دروازه‌بان جوان حریف ۳ بار متوالی توپ را برمی‌گرداند اما به نظر می‌رسد یکی از توپ‌ها داخل دروازه بر گشته است. به هر حال این بازی فعلاً بدون گل می‌ماند و اولین گل رسمی شب آخر را کیلومترها آن طرف‌تر سپاهان می‌زند؛ تیمی که می‌توانست مدعی اول قهرمانی باشد و حتی قبل از هفته پایانی جشن قهرمانی بگیرد حالا در یک بازی تشریفاتی روبروی شمس آذر ایستاده است. رضایان گل اول را در دقیقه نهم می‌زنند و ۹ دقیقه بعد گل دوم را هم به زیبایی وارد دروازه قزوینی‌ها می‌کند.

22:00

در حالی که تلاش‌های پرسپولیس در ورزشگاه آزادی هنوز نتیجه‌ای نداشته، استقلال در اکباتان به گل می‌رسد؛ ۳ بار هم به گل می‌رسد. مهرداد محمدی در دقیقه ۲۱ و ۲۲ دروازه پیکان را باز می‌کند تا استقلال سهم خودش را برای قهرمانی انجام داده باشد و فقط منتظر معجزه مس بماند. محمدی که تا قبل از این مسابقه به اندازه بلاتکو گل زده بود، حالا با ۸ گل به تنهایی برترین گلزن فصل آبی‌هاست.

45:00

نیمه‌های اول به پایان می‌رسد و استقلال همچنان دست بالا را دارد. ۲ گل در اکباتان و بازی بدون گل در آزادی، استقلال را صدرنشین کرده است. در سایر بازی‌ها مهم‌ترین گل را تیم هوادار به خودش زده و باعث فرار استقلال خوزستان از سقوط شده است. دیگر تیم خوزستانی یعنی فولاد هنوز نتوانسته گلی بزند و با این وضعیت سقوط خواهد کرد. اگر فولادی‌ها نتوانند در قائمشهر به پیروزی برسند حتی شکست پیکان هم سودی برای آنها نخواهد داشت. ملوان، تراکتور و گل‌گهر هم از رقبای خود پیش افتاده‌اند.

50:00

یک فرار کامل و یک درخشش فردی؛ استقلال خوزستان بلافاصله بعد از شروع نیمه دوم گل دوم را هم می‌زند و بقا را قطعی می‌کند. دیگر گل زودهنگام این نیمه را اسپانک نعمتی در آبادان می‌زند. هافبک سابق پرسپولیس در نیمه اول هم برای تراکتور گل زده بود و حالا اندوخته‌اش دوبرابر و روزش باشکوه‌تر می‌شود.

57:00

رضایان سومین گل خودش و چهارمین گل سپاهان را می‌زند و بعد از ثبت هت‌تریک تاریخی خودش تعویض می‌شود. این فصل لیگ برتر فقط یک هت‌تریک داشت (شهاب‌زهدی مقابل پیکان) که رامین در روز آخر این آمار را به عدد ۲ رساند.

80:00

دروازه‌بان پیکان اخراج شده و استقلال موفقیت‌های خوبی روی دروازه حریف ۱۰ نفره می‌سازد که تبدیل به گل نمی‌شوند. البته استقلالی‌ها دیگر نیازی به گل ندارند، آنها فقط محتاج گل نخوردن مس رفسنجان هستند.

83:00

یک گل سرنوشت‌ساز برای پایین جدول. ساسان انصاری روی پاس لوکاس کاندیدو دروازه نساجی را باز می‌کند. ساکت الهامی قول داده بود به فولاد نیازد اما حالا باخته و با این نتیجه هر دو تیم خوزستانی نجات یافته‌اند. حالا پیکان است که به لیگ یک سقوط می‌کند.

86:00

۳ دقیقه بعد از گل سرنوشت‌ساز پایین جدول، گل سرنوشت‌ساز بالای جدول هم به ثمر می‌رسد. سانتر وحید امیری و ضربه سر گولسیانی بالاخره پرسپولیس را به گلی که تشنه آن بود می‌رساند. البته تصاویر تلویزیونی نشان می‌دهند گل گنورگی مشکوک به فساد است؛ درست مثل اولین گلی که در این فصل زد.

90:00

بازی‌ها با برد پرسپولیس و استقلال و قهرمانی سرخ‌ها به پایان می‌رسند. در انتهای جدول خوزستانی‌ها می‌مانند و پیکان سقوط می‌کند.

PARIS 2024

054

روز مانده تا المپیک

EURO 2024 GERMANY

012

روز مانده تا یورو

برنامه بازی

لیگ آزادگان - هفته ۳۳
پهارشنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۳

شهر داری استارا 19:45

شهر راز شیراز

خیبر خرم‌آباد 19:45

ار یو اسلا مشهر

استقلال آبی پوش ملا تانی 19:45

مس شهر بابک

سایپا 19:45

نفت و گاز چکساران

خوشه طلایی 19:45

داماش گیلان

فجر سیاسی 19:45

مس سونگون

در یابابک 19:45

پارس جنوبی جم

شاهین بندر عامری 19:45

چادر ملوار دکان

مس کرمان 19:45

نفت مسجدسلیمان

قهرمانی جام جهانی (آسیا)
دوشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۳

هنک کنگ 15:30

ایران

دوشنبه ۲۲ خرداد ۱۴۰۳

ایران 20:30

از پاکستان

در قالب رویداد امید و افتخار طرح‌های عمرانی خدماتی و ترافیکی منطقه ۱۹ به بهره‌برداری رسید

۵ پروژه برای جنوب شهر

+ مسقف‌سازی پایانه بهشت

صفحه ۱۶

بهره‌برداری از تقاطع بزرگراه شهید سلیمانی به غرب بزرگراه شهید یاسینی تا ۳ ماه آینده

مسیر شرق نشینان ۱۰ کیلومتر کوتاه‌تر می‌شود

صفحه ۱۵

رشد ۴۰ درصدی مراجعه اتوبوس‌های شرکت واحد به مراکز معاینه فنی

معاینه فنی ۱۲۱۰ اتوبوس در ۲ ماه نخست امسال

+ روند کاهشی مراجعه تاکسی‌ها به مراکز معاینه فنی

صفحه ۱۴

تهران میزبان زائران

شهرداری تمام ظرفیت خود را بسیج کرده تا خدمت‌رسانی شایسته‌ای به زائران و سوگواران امام^{ره} انجام شود

امکانات در خدمت زائران

۲۶۰ نفر آتش نشان در طول مراسم آماده‌باش هستند.

۳۰۰ نفر از نیروی اورژانس آماده خدمت هستند.

۱۲۰ دستگاه آمبولانس پیش‌بینی شده است.

۱۵۰ دستگاه آمبولانس موتور (موتور لانس) در مواقع خاص در دسترس است.

۱۰۰۰ تخته پرچم با طرح حضرت امام خمینی (ره) در شهر و مرقد امام نصب شده است.

۴۰۰۰ متر پرچم کتیبه‌ای با طرح خادم‌الرضا در مرقد امام نصب شده است.

۵۰۰ دستگاه اتوبوس برای جابه‌جایی زائران پیش‌بینی شده است.

۳۵۰ تابلوی خطر نما و جهت نما نصب شده است.

۳۴۰۰۰ پرچم سیاه در شهر به اهتزاز درآمده است.

۱۰۰ دستگاه ویلچر برای توان‌یابان و سالمندان پیش‌بینی شده است.

۱۰۰ نفر از نیروهای شهرداری به عنوان «همراه زائر» وظیفه راهنمایی زائران را بر عهده خواهند داشت.

۱۴ پارکینگ برای زائرانی که از استان‌های مختلف کشور می‌آیند پیش‌بینی شده است.

۲۱۵ دستگاه تاکسی ون در محدوده حرم کار جابه‌جایی زائران را انجام می‌دهند.

۵۰ کادر درمان اعم از پزشکان متخصص، عمومی و پرستار در درمانگاه موقت انجام وظیفه می‌کنند.

۲۰۴ دستگاه خودروی سبک و سنگین آتش‌نشانی در نقاط مختلف حرم و محدوده پیرامونی آن مستقر می‌شوند.

۲۵۰۰ چشمه سرویس بهداشتی در داخل و اطراف حرم امام (ره) و بهشت زهرا آماده‌سازی شده است.

۶۰ پردیس و غرفه فرهنگی و هنری دایر می‌شود.

۹ دستگاه رادیو و تلویزیون نوستالژی در شهر نصب شده که نماد فرهنگ و سخنرانی‌های مربوط به حضرت امام خمینی (ره) را پخش می‌کنند.

ایمن‌سازی مسیرهای منتهی به حرم امام (ره)

فردا (۱۴ خرداد) سی و پنجمین سالگرد ارتحال امام خمینی (ره) است و برای تسهیل عبور و مرور زائران و سوگواران، ساماندهی ترافیکی و نظم‌بخشی به تردد و محل توقف خودروها توسط سازمان حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران انجام شده است. به گفته مدیر عامل سازمان حمل و نقل و ترافیک شهر تهران، هدف از اقدامات صورت گرفته کاهش بار ترافیک و روان‌سازی تردد در محورهای منتهی به حرم امام (ره) است. پیش‌بینی می‌شود همچون سنوات گذشته حرم مطهر امام خمینی (ره) میزبان خیل عظیم عاشقان، سوگواران و زائران باشد و از این رو باید تمهیدات خاص ترافیکی برای تسهیل و تسریع تردد اتخاذ شود. انظار که شهریار آفتاب‌زاده عنوان کرده: «ویزیت و سیاست مدیریت شهری ارائه خدمات مطلوب‌تر به زائران حرم امام (ره) است و با توجه به حجم عظیم رفت‌وآمد خودروها و زائران، محل توقف و پارکینگ زائران از شهرهای مختلف کشور، آماده و مناسب‌سازی شده تا بهترین شرایط برای میزبانی از شهروندان فراهم شود.»

به گفته مدیر عامل سازمان حمل و نقل و ترافیک شهر تهران، برای نظم‌دهی و روان‌سازی حرکت خودروها و اتوبوس‌های زائران، با برنامه‌ریزی کامل و دریافت نظرات بخش‌های مختلف مشارکت‌کننده در کمیته برگزاری مراسم، پس از نیازسنجی و جانمایی محل استقرار وسایل نقلیه، با استفاده از تریلی و جرثقیل بیش از ۱۶۰۰ متر نیوجرسی ۶ متری تهیه، حمل و برای جداسازی پارکینگ‌ها در ۱۴ پارکینگ مختلف نصب شده است. آفتاب‌زاده به خط‌کشی معابر هم اشاره و عنوان کرد: «همچنین برای تسهیل دسترسی‌ها و ایمن‌سازی بیشتر بزرگراه‌های منتهی به حرم مطهر مانند بزرگراه شهید هاشمی و... خط‌کشی محوری به طول ۹۵ هزار متر خط‌کشی با رنگ دوجزئی و بستر سرد (رنگ‌های مقاوم) در سرج‌جانی‌ها و خطوط اضطرار به طول ۷۵ هزار متر نیز انجام شد.» آفتاب‌زاده با بیان اینکه گروه‌های مختلف اجرایی و فنی برای راهنمایی و تسهیل حرکت زائران و برگزاری هرچه باشکوه‌تر و منظم‌تر سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) آماده‌باش هستند و تلاش می‌کنند، تأکید کرد: «در راستای کاهش مسافت جابه‌جایی، جداسازی و جلوگیری از تراکم خودروها در محدوده بیرونی و ورودی‌ها و خروجی‌ها، انواع تجهیزات و علائم ترافیکی از جمله ۴۰ قطعه کاشن تانک، ۲۰۰ استوانه ارتجاعی، ۲۰۰ عدد تابلو خطر نما، ۱۵۰ عدد تابلو جهت نما، ۴۰۰ شاخه گاردریل و... در نقاط پیش‌بینی شده، نصب و جاگذاری شده است.»

تکمیل رفیوز میانی بزرگراه شهید هاشمی

بزرگراه شهید هاشمی (اتوبان بهشت‌زهر) یکی از محورهای اصلی تردد زائران حرم امام (ره) است و از این رو به گفته مدیر عامل سازمان حمل و نقل و ترافیک شهر تهران، رفیوز میانی این محور بزرگراهی تکمیل شد. شهریار آفتاب‌زاده در تشریح بیشتر جزئیات عنوان کرد: «این کار یکی از اقدامات مهم سازمان حمل و نقل و ترافیک شهر تهران بود، چراکه بخش عمده رفیوز این بزرگراه به عنوان یکی از معابر شریانی اصلی و پرتردد پایتخت در سنوات گذشته ایمن‌سازی شده بود و با اجرای ۳ کیلومتر باقیمانده در روزهای اخیر این پروژه به‌طور کامل به بهره‌برداری رسید.» مدیر عامل سازمان حمل و نقل و ترافیک شهر تهران همچنین گفت که امیدواریم با تکمیل ایمن‌سازی رفیوز میانی بزرگراه هاشمی و تعریض لاین‌های عبوری و جلوگیری از بازتاب نور خودروهای عبوری از دو سمت، شاهد کاهش تصادفات احتمالی و آسیب‌های ناشی از آن باشیم.

6 260641 200359

6 260641 200014

امام خمینی: به فرزندان خود چه توصیه‌هایی داشتند؟

همسر داری در آینه رفتار امام خمینی؟

پدرانه‌های امام

زندگی مشترک در سایه احترام

دوره جدید
شماره ۱۵
۸ صفحه
یکشنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۳
ضمیمه شماره ۹۱۱۵ همشهری

پاپداری

همیشه‌های

قاب‌های ماندگار از هم نشینی رهبر کبیر انقلاب با خانواده به ویژه نوه‌ها

در آغوش دستان مهربان

نام کتاب: الفلام خمینی
نویسنده: هدایت‌الله بهبودی
ناشر: موسسه پژوهش‌های سیاسی
سال انتشار: ۱۳۹۷

بخش دوم زندگی عملکرد سیاسی امام خمینی(ره) را به تصویر می‌کشد، اتفاقاتی که از اواسط سال ۱۳۴۱ شمسی آغاز شد و سال ۱۳۵۷ پس از پیروزی نهضت اسلامی به اوج خود رسید. هدایت‌الله بهبودی، نویسنده درباره نوشتن کتاب الف لام خمینی گفته است: «گشت و گذار تاریخی در هر دو مقطع با دشواری روبه‌رو بوده است؛ دوره اول به جهت نبودن اسناد و دوره دوم به علت فراوانی اسناد؛ چرا که تاریخ‌نگار برای یافتن روایت درست و رسیدن به حقیقت واقع می‌باید از مسیر پر پیچ و خم راستی آزمایی مدارک و یاد‌های به جای مانده عبور کند و در دام خبرها و خاطرات تبلیغی نیفتد.»

«الف لام خمینی» کتابی است که به قلم هدایت‌الله بهبودی به رشته تحریر در آمده است و در آن زندگی‌نامه امام روح‌الله موسوی خمینی را بازگو می‌کند. کتاب الف لام خمینی در ۱۸ فصل نوشته شده و چاپ مؤسسه پژوهش‌های سیاسی است. خانواده ایشان در ابتدای اثر معرفی می‌شوند و سیر زندگی امام از کودکی تا بزرگسالی از جمله تحصیل در روستا، تحصیل در اراک و مهاجرت به حوزه علمیه قم به خوانندگان ارائه می‌شود. زندگی علمی اولیه امام خمینی(ره) که بیش از ۴۰ سال طول کشید، در قم اتفاق افتاد. قسمت دوم زندگی وی دوران سیاسی حیات ایشان است که از اواسط سال ۱۳۴۱ آغاز شد. بخش نخست کتاب دوران حیات علمی حضرت آیت‌الله روح‌الله خمینی را در بردارد.

همیشه‌ای پاپی‌دار

سرمقاله

سبک زندگی
معمار کبیر انقلاب

الناز عباسیان
دبیر ضمیمه پنداری

انسان به‌طور معمول در کنار خانواده، به دور از هر گونه تکلف و ظاهر سازی رفتار می‌کند. از این‌رو، ویژگی‌های اخلاقی هر کس در محیط خانه بیش از هر جای دیگری آشکار می‌شود.

امام خمینی(ره) در عین حال که سیاستمداری توانا و حکیم، فیلسوفی جامع، عارفی آگاه و مفسری متین بود، در بعد خانوادگی نیز سرآمد و بسیار با محبت و مهر بان بودند. ایشان به عنوان درس آموخته مکتب اهل بیت(ع) سعی می‌کرد در کوچک‌ترین و ظریف‌ترین رفتارها نیز از آنان الگو بگیرد. این محبت و توجه به اطرافیان آن زمان شیرین‌تر به نظر می‌آید که از زبان عروس‌های امام شنیده شود.

امام خمینی (رحمه‌الله) با پیروی از آموزه‌های دینی، رفتاری احترام‌آمیز با همسر خویش داشت، در همه حال قدر دان او بود و از امر و نهی کردن به او پرهیز می‌کرد. ایشان معتقد بودند انسان نباید برای خود امتیازی نسبت به همسر قائل شود و بر این اساس باید رفتارش نسبت به همسر احترام‌آمیز باشد. رفتار امام خمینی(ره) با همسر بر پایه حسن خلق بود، تا آنجا که همواره حال ایشان را مراعات و از ایجاد زحمت برای وی و اهل خانواده به‌شدت پرهیز می‌کرد. همچنین رفتار ایشان با فرزندان و دیگر اعضای خانواده هم همراه با احترام و با محبت و به دور از سختگیری و اجبار بود. ما متأسفانه از معرفی این جنبه‌های شخصی و برگرفته از سبک زندگی امام مغفول مانده‌ایم و اغلب به ابعاد سیاسی و اجتماعی ایشان پرداخته‌ایم.

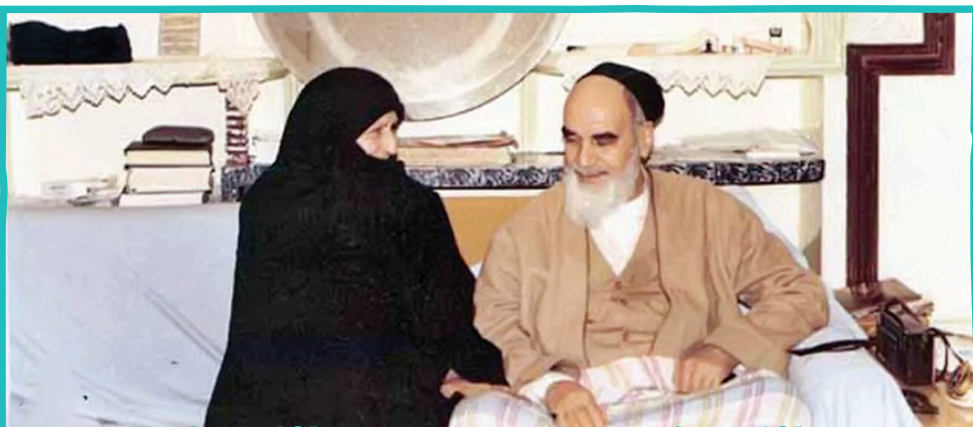
این در حالی است که امام به‌عنوان یکی از تأثیرگذارترین رهبران سیاسی و اجتماعی در قرن اخیر منحصر به فرد محسوب می‌شود. ایشان در زندگی شخصی خود فردی سرشار از مهر و عطوفت و در عین حال در برابر استکبار و ظلم نماد مقاومت و ایستادگی بودند. ایشان هم عارفی بود که عرفانش را در قالب اشعار می‌آورد و هم سیاستمداری عادل و مدبر بود که کشتی نجات مردم سرزمینش به شمار می‌رفت. لحظه‌لحظه زندگی این بزرگمرد تاریخ آمیخته به درس‌هایی است که می‌تواند برای همگان آموزنده باشد.

در این ضمیمه تلاش کرده‌ایم به گوشه‌ای از نکات برگرفته از سیره و سبک زندگی ایشان اشاره‌ای کنیم. برای شناخت بهتر شخصیت والای امام خمینی(ره) هم بجاست نگاهی به منش و رفتار ایشان در جمع همسر و فرزندان و عروس و دامادها و... داشته باشیم. کسانی که سالیانی دراز در کنار امام خمینی(ره) بودند همگی به حسن رفتار امام راحل در محیط خانواده گواهی داده‌اند. باشد که الگوی عملی برای تک‌تک ما پیروان امام و مکتب خمینی باشد.

امام در کنار سیدحسین خمینی

همسرداری در آینه رفتار امام خمینی^{۱۵}
زندگی مشترک در سایه احترام

فرناز ایزدیین
روزنامه‌نگار

ویژگی امام در برخورد با مسائل خانواده، حرمت نهادن و درک شخصیت همسر بود، یعنی ایشان همسر را عنصری که باید تدارکات و خدمات خانه را عهده‌دار شود نمی‌دانستند، بلکه همسر را همراه، همراز و چه‌بسا همفکر تلقی می‌کردند. حتی ایشان در بیان قدردانی از همسر خویش چنین گفته‌اند: «فداکاری‌ای که خانم در زندگی کرده‌اند هیچ‌کس نکرده است.» در ادامه نگاهی می‌اندازیم به خاطرات مشترک مرحومه خدیجه ثقفی، همسر امام از رهبر کبیر انقلاب اسلامی در خانه و میان خانواده.

مرحومه خدیجه ثقفی: قهرهای ما یکی دو روز بیشتر طول نمی‌کشید بعد از یکی دو روز به‌عنوان اینکه پیراهن می‌خواهد و یا سؤالی دارد مرا صدا می‌کرد و حرف می‌زد. گویی هیچ اتفاقی نیفتاده است.

ازدواج با دیدن رویای صادق

همسر امام مرحومه خدیجه ثقفی در خانواده‌ای نسبتاً مرفه در تهران بزرگ شده بود، اگر چه پدرش از روحانیون معروف و از دوستان آیت‌الله خمینی بود اما چندان رضایتی به ازدواج با یک طلبه آن هم از قم نداشتند و از همین روی خمینی جوان، ۴ بار از او خواستگاری کرد تا اینکه با دیدن یک رویای صادق، پاسخ مثبت داد. امام در ماه رمضان با خانم خدیجه ثقفی ازدواج کردند، چرا که مقید بودند بایستی درس‌های حوزه تعطیل باشد و پس از یک هفته‌ای به قم رفته و در خانه‌ای اجاره‌ای و محقر ساکن شدند. امام و همسرش زندگی عاشقانه‌ای را با وجود تامل‌های زیاد تجربه کردند.

به‌رفت و آمد با دوستانم کاری نداشتند

اوایل زندگی من هفته اول یا ماه اول، یادم نیست، به من گفتند: «من به‌کار تو کاری ندارم. به هر صورت که میل داری لباس بخر و بپوش. اما آنچه از تو می‌خواهم این است که واجبات را انجام بدهی و محرمات را ترک بکنی؛ یعنی گناه نکنی.» به مستحبات خیلی کاری نداشتند، به کارهای من کاری نداشتند، هر طوری که دوست داشتم زندگی می‌کردم. به رفت و آمد با دوستانم کاری نداشتند و اینکه چه وقت بروم چه وقت برگردم، ایشان به درس و تحصیل مشغول بودند و من هم سرم به کار خودم بود.

قهر کوتاه

گاهی سر مسائل مختلف از یکدیگر کدورت پیدا می‌کردیم. اگر این کدورت سطحی بود، زود رفع می‌شد، والا پایه قهر گذاشته می‌شد. او می‌دانست که من تحمل ندارم و شدیداً می‌رنجم، لذا قهر آقا بدون گفت‌وگو و نزاع بود. آنجا می‌فهمیدم قهر است که وقتی حرف می‌زد، جواب نمی‌داد. من هم دیگر هیچ نمی‌گفتم و می‌رفتم سراغ کارهایم. البته روحاً ناراحت بودم. مواظب بودیم بچه‌ها نفهمند. قهرهای ما یکی دو روز بیشتر طول نمی‌کشید. بعد از یکی دو روز به‌عنوان اینکه پیراهن می‌خواهد یا سؤالی دارد مرا صدا می‌کرد و حرف می‌زد. گویی هیچ اتفاقی نیفتاده است.

دراوج عصبانیت هم اسانه‌ادب نمی‌کردند

امام احترام ویژه‌ای برای من قائل بودند و حتی در اوج عصبانیت نیز هرگز به من بی‌احترامی و اسانه‌ادب نمی‌کردند. همیشه جای خوب را به من تعارف می‌کردند و همیشه تا من سر سفره نمی‌آمدم، شروع به خوردن غذا نمی‌کردند. به بچه‌ها هم می‌گفتند صبر کنید تا خانم بیاید. امام حتی کوچک‌ترین مزاحمتی برای اهل خانه ایجاد نمی‌کرد. ایشان هنگامی که برای نماز شب برمی‌خاست، از یک چراغ قوه کوچک استفاده می‌کرد. لامپ را روشن نمی‌کرد و به آرامی راه می‌رفت، مبادا با ایجاد مزاحمت برای خانواده آنها از خواب بیدار شوند.

احترام به همسر

رفتار ایشان با من بسیار خوب بوده است. من از ایشان خیلی راضی هستم. همیشه احترام مرا داشته‌اند. هیچ وقت با تندی صحبت نمی‌کردند. هیچ حرف بد یا زشتی به من نمی‌زدند. هیچ‌گاه به من فرمان نمی‌دادند. اگر لباس و حتی چای می‌خواستند، می‌گفتند: ممکن است بگویی به من فلان لباس را بدهند؟ حتی گاهی خودشان چای خودشان را می‌ریختند. امام محیط زندگی را و احترام به همسر و فرزندان را بخشی از سلامت و سعادت جامعه آینده می‌دانستند.

منبع: برگرفته از پر تال امام خمینی(ره) و کتاب بانوی انقلاب

نام کتاب: سه دیدار
نویسنده: نادر ابراهیمی
ناشر: سوره مهر
سال انتشار: ۱۳۹۶

دیدار با مردی که از فراسوی باور ما می آمد» است که روایتی دیگر از زندگی‌نامه امام خمینی (ره) در قالب داستان است؛ خاطراتی از پدر در زندان شاهی و شهادت وی در آنجا، در ایام قبل از تولد امام، استفاده از افکار و سخنان عمه امام، دوران مبارزه در جوانی، همراهی با برادر برای تحصیل علوم حوزوی در اصفهان، سال مصیبتی که ویا هشت نفر از نزدیک‌ترین بستگان «امام خمینی» را به کام مرگ کشاند، حکایت‌هایی از همسر امام (ره) که همیشه یاور و مشوق همسرش در راه مبارزات سیاسی بودند، خاطراتی از مبارزات رجال آن زمان و... از مهم‌ترین موضوعاتی است که در این کتاب مورد توجه نویسنده قرار گرفته است. این دو کتاب در سال ۱۳۹۶ به قلم نادر ابراهیمی از سوی انتشارات سوره مهر منتشر شده است.

کتاب «سه دیدار با مردی که از فراسوی باور ما می آمد» در جلد نخست خود با عنوان «رجعت به ریشه‌ها» داستان بلندی از زندگی امام خمینی (ره) را روایت می‌کند که در آن نویسنده کوشیده ابعاد مختلف بنیانگذار انقلاب اسلامی را در قالب یک داستان بلند مورد توجه قرار دهد. شرح وقایع دوران کودکی امام (ره) و شکل‌گیری شخصیت ایشان در دامن پرمهر مادر و صاحب‌خانه (عمه ایشان)، مرام و منش پدر امام (ره) و نحوه شهادت ایشان، حضور بنیانگذار کبیر انقلاب در کلاس درس مدرس، بررسی شجره‌نامه اجداد امام (ره) و شرحی از زندگی پدر بزرگ ایشان، مراحل آشنایی امام (ره) با دفتر حاج آقا ثقفی تا ازدواج، موارد و عناوینی است که نویسنده به شرح آنها پرداخته است. «در میانه میدان» هم عنوان جلد دوم مجموعه «سه

امام خمینی^{۱۰} به فرزندان خود چه توصیه‌هایی داشتند؟

پدرانه‌های امام^{۱۰}

چه توفیقی بالاتر از اینکه فرزند امام باشی و تجربه همزیستی با این بزرگمرد تاریخ را داشته باشی. زندگی با ایشان که هر لحظه‌اش کلاس درسی است آموزه‌هایش در خاطر فرزندان تا ابد به یادگار مانده. پدری که تأکیدش بر حفظ تعادل در جنبه‌های مختلف زندگی بوده و اهل مدام نصیحت کردن نبودند. در خاطرات فرزندان، بارها درباره بر خورد مهربانانه و دور از سختگیری امام (ره) نسبت به خانواده و اطرافیان نقل شده است. در ادامه بخشی از خاطرات فرزندان امام را مرور می‌کنیم.

مهناز عباسیان
روزنامه‌نگار

«بانو قدس ایران»

ورود به زندگی خصوصی امام^{۱۰}

فیلم مستند «بانو قدس ایران» به کارگردانی مصطفی رزاق کریمی، محصول مؤسسه فرهنگی، هنری عروج است و با مشارکت مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی تولید شده است. فیلم روایتی است از زندگی بانو خدیجه ثقفی، همسر امام خمینی (ره). این مستند در یازدهمین جشنواره «سینماحقیقت» تندیس بهترین فیلم

را دریافت کرده است. بانو قدس ایران، یکی از مستندهای پرتره شاخص به حساب می‌آید که در عین حساسیت‌های خاصی که در رابطه با سوژه آن مطرح بوده، کارگردان سعی کرده روایتی صادقانه و به دور از حواشی مختلف از همسر یکی از مهم‌ترین چهره‌های تاریخ ایران و جهان را بیافریند.

رزاق کریمی در گفت‌وگویی با اشاره به اینکه مستند پرتره تاکنون کم‌کار نکرده است توضیح داده است که به ساخت فیلم بانو قدس ایران می‌بالد؛ چرا که ادای دینی به حضرت امام (ره) و خانواده ایشان بود. «زمانی که امام (ره) در تبعید و عراق بودند ما به همراه پدرم به خدمت ایشان رفتیم. من نوجوان بودم و همیشه آرزوی می‌کردم یک‌بار دیگر این مرد بزرگ را ببینم که هرگز محقق نشد. زمانی که پیشنهاد ساخت این فیلم مطرح شد، نگران بودم به این خاطر که وارد شدن به اندرونی امام (ره) سخت بود. مطمئنم با یک فیلم تمام ناگفته‌ها درباره امام (ره) و همسرشان گفته نخواهد شد. امیدوارم فیلم‌های بیشتری در این باره ساخته شود تا ارتباط نسل جوان با این شخصیت قطع نشود.»

«رازهای جماران»

روایت ناگفته‌های زندگی

بنیانگذار انقلاب

مجموعه مستند «رازهای جماران» در چهار قسمت ۳۰ دقیقه‌ای به روایت زندگی حضرت امام خمینی (ره) و مناسبات سیاسی و فردی ایشان از زبان محافظین بیت امام در حد فاصل سال‌های ۵۷ تا ۶۸ می‌پردازد. محافظین، جزو نزدیک‌ترین افراد به بیت امام بودند و ناگفته‌ها و روایت‌های شنیدنی و جذابی را از زندگی امام خمینی (ره) برای بیان دارند که برای نخستین بار در قالب یک مجموعه مستند روایت شد. همچنین در این مستند برای نخستین بار بیش از صد قطعه عکس و تصاویر دیده نشده از جماران و بیت‌امام به نمایش در آمده است. این مجموعه به کارگردانی مشترک محسن سلیمانی و محمد ثقفی در خانه مستند تهیه شده و محصول سازمان هنری رسانه‌ای اوج است. کارگردان این مستند درباره ساخت این اثر گفته است: «نوع نگاهم در این مستند این بود که امام خمینی (ره) را از دریچه جدیدی ببینیم. خیلی از مردم، امام خمینی (ره) را بارها و بارها در بالکن حسینیه جماران دیده بودند، اما حتماً برایشان جذاب است که بدانند در پشت این حسینیه چه خبر است و امام چگونه زندگی می‌کرده است؟ من هم دوست داشتم سراغ افرادی بروم که امام را از نزدیک می‌شناختند. برای این موضوع باید سراغ دو گروه

می‌رفتم؛ یکی همسر و فرزندان امام بود که دسترسی به آنها برای من سخت بود و گروه دوم، محافظین امام خمینی (ره) که ۲۴ ساعته و شبانه‌روز در کنار ایشان بودند.»

فریده مصطفوی، دختر امام^{۱۰} بچه باید آزاد باشد تا وقتی که بزرگ می‌شود

امام (ره) به دختر من که از شیطنت بچه خود گله می‌کرد، می‌گفتند من حاضرم ثوابی را که از تحمل شیطنت حسین می‌بری با ثواب تمام عبادات خودم عوض کنم و عقیده داشتند که بچه باید آزاد باشد تا وقتی که بزرگ می‌شود؛ آن وقت باید برایش حدی تعیین کنند.

مرحوم حاج احمد خمینی، پسر امام^{۱۰} بسیار حساس به بیت‌المال

روز شهادت حاج آقا مصطفی، خانواده قصد داشتند از طریق تلفن منزل با تهران تماس بگیرند اما ایشان حتی در آن موقعیت که فرزند خود را از دست داده بودند صریحاً به خانواده خود گفتند: «تلفن بیت از بیت‌المال است و خواست شما برای استفاده از آن امری شخصی است؛ بنابراین تماس از طریق آن تلفن جایز نیست.» حساسیت امام (ره) به استفاده از بیت‌المال در این حد بود که اصرار داشتند اگر در یک صفحه می‌شود ۱۰ سطر نوشت، ۵ سطر نوشته نشود؛ یک قلم که مرکب صرف می‌کند، سرش ریز باشد تا مرکب کم مصرف بشود، حرف‌های غیر اصولی نوشته نشود که به صرفه باشد. حساب بیت‌المال را می‌کشیدند، چراغی و شمعی همزمان روشن بود، کسی آمد می‌خواست با ایشان حرف دیگری بزند، شمع را خاموش کردند، فرمودند که این مال بیت‌المال است، تو می‌خواهی حرف دیگری بزنی.

زهرامصطفوی دختر امام^{۱۰} موقع تفریح، تفریح کن

نصیحت‌هایشان به‌جا بود. برای مثال وقتی امام (ره) می‌دیدند من روزهای تعطیل هم مشغول درس خواندن هستم می‌گفتند: «به جایی نمی‌رسی، چون باید موقع تفریح، تفریح کنی.» حتی این مسئله را به پسر من هم جدی می‌گفتند. این نقل قول از خود امام است که در حضور من مکرر به پسر می‌گفتند: «من نه یک ساعت تفریح را گذاشتم برای درس و نه یک ساعت وقت درسم را برای تفریح گذاشتم.» یعنی هر وقت را برای چیز خاصی قرار می‌دادند و به پسر من این نصیحت را می‌کردند که تفریح داشته باش. اگر نداشته باشی، نمی‌توانی خودت را برای تحصیل آماده کنی. به این ترتیب از ما می‌خواستند تعادل را در ابعاد مختلف زندگی روزمره حفظ کنیم.

ناهار خورشت دارید؟

وارد اتاق امام که می‌شدی، انگار وارد بهشت شده‌ای؛ چون بوی عطر می‌داد. به‌خاطر اینکه آقا روزی چندبار ادکلن و عطر استفاده می‌کردند. گاهی ما در منزل که کار آشپزخانه را انجام می‌دادیم بعد که می‌رفتیم خدمت امام، وقتی می‌نشستیم سرشان را برمی‌گرداندند و می‌گفتند: (ناهار فلان خورشت را دارید؟) غیرمستقیم می‌خواستند بگویند که بوی سبزی می‌دهی. البته هیچ وقت مستقیم چیزی به ما نمی‌گفتند. حتی من یک دفعه گفتم، شما چقدر باید ما را تحمل کنید. نمی‌خواستند خلاف بگویند، لذا گفتند: «خوب تحمل می‌کنم.»

سختگیری نکنید

اصلاً برنامه‌شان بر بیدار کردن صبح نبود؛ یعنی اگر خدمت ایشان می‌خواهید چه نماز شب و چه نماز صبح را چنان آرام می‌خواندند که ما اصلاً بیدار نشویم. هیچ وقت برای نماز کسی را بیدار نمی‌کردند، مگر کسی می‌سپرد. خانواده شوهرم، برنامه‌شان این بود که صبح بچه را بیدار کنند و همسر صبح‌ها دخترم را که مکلف شده بود، بیدار می‌کرد. امام وقتی از ماجرا باخبر شدند، برای همسر پیغام فرستادند که خواب را بر بچه تلخ نکن. این کلام، آنچنان مؤثر افتاد و اثر عمیق بر روح و جان دخترمان برجای گذاشت که بعد از آن، خودش سفارش می‌کرد که برای اقامه نماز صبح به موقع بیدارش کنیم.

برای کسانی که با فضای داخلی بیت امام آشنا نبودند، شخصیت غیررسمی آن بزرگوار هرگز شناخته شده نبود. تا جایی که به گواهی نزدیکان، این بعد از شخصیت امام، جز برای اعضای خانواده و نزدیکان برای هیچ‌کس دیگری قابل دسترس نبوده است. این تصویر تابستانی در یکی از سال‌های میانی دهه ۶۰ در جماران را نشان می‌دهد.

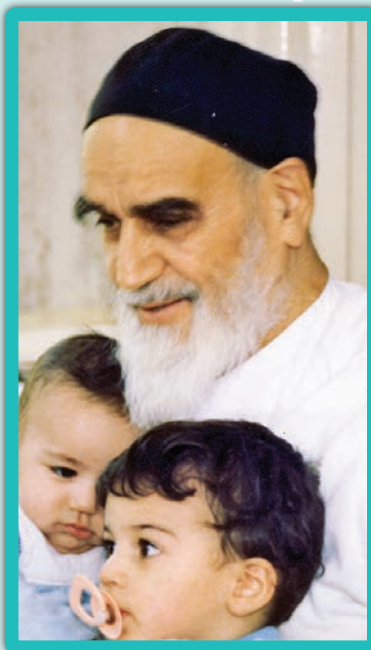
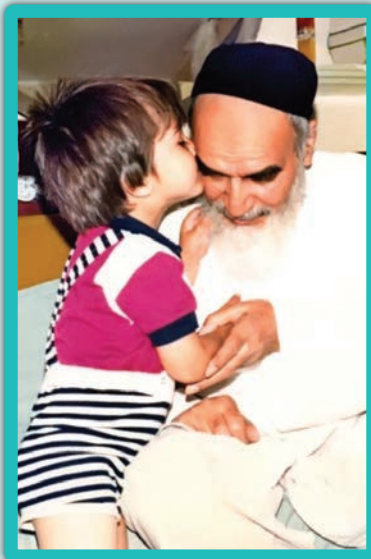
امام در دوره حضور در جماران صبح روزهای جمعه به حمام می‌رفتند. اما اصلاح ریش و موی ایشان معمولاً در فرصتی دیگر و اکثراً توسط سیداحمد و گاه به وسیله یکی دیگر از اعضای خانواده انجام می‌شد. این عکس تنها تصویری است که یکی از این لحظات را ثبت کرده است و در آن، فرزند بزرگوارشان با ماشین اصلاح، سر و صورت ایشان را اصلاح می‌کند. این تصویر توسط دوربین پولاروید (چاپ سریع) توسط عروس امام، فاطمه طباطبایی ثبت شده است.

همشهری پایداری

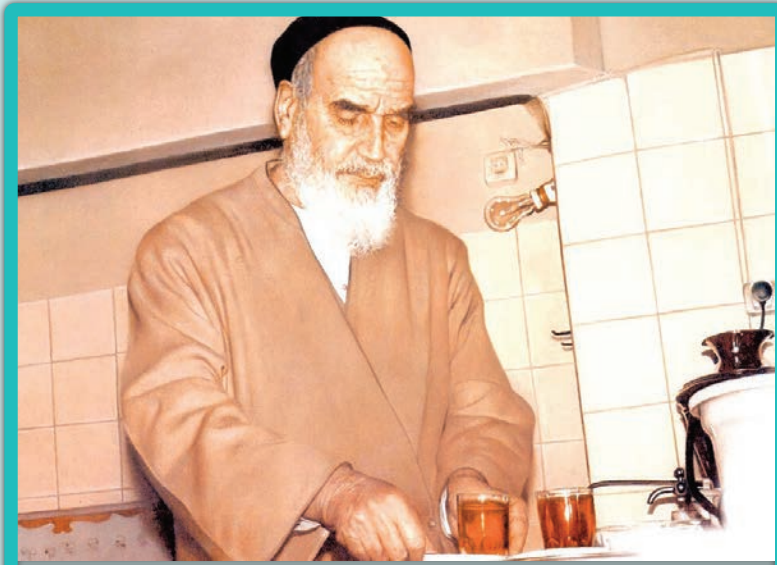
قاب‌های ماندگار از هم‌نشینی رهبر کبیر انقلاب با خانواده به ویژه نوه‌ها

در آغوش دست‌ن مهرین

تصویری که اغلب مردم از رهبر انقلاب در ذهن دارند، تصویر مجاهدی نستوه و سازش‌ناپذیر بود که با اعلامیه‌ها و سخنرانی‌های انقلابی و آتشین خود، روح بیداری و آزادی خواهی را در کالبد همه مستضعفان جهان دمیده بود. اما امام (ره) در پشت سیمای پرصلابت و استوار خویش، سیمای دیگری نیز داشت که کمتر شناخته شده است. ارتباط صمیمی امام با خانواده و احترام ویژه ایشان به جایگاه زنان موضوعی است که می‌توان از آن صدها کتاب نوشت. این تصاویر که ظاهر اوسط اعضای خانواده ایشان ثبت شده، به خوبی سبک زندگی و ارتباط خانوادگی بنیانگذار انقلاب اسلامی ایران را بدون روتوش نشان می‌دهد. با کمی جست‌وجو در میان آرشیو غنی پرنال امام خمینی (ره) آنها را می‌توان مشاهده کرد.

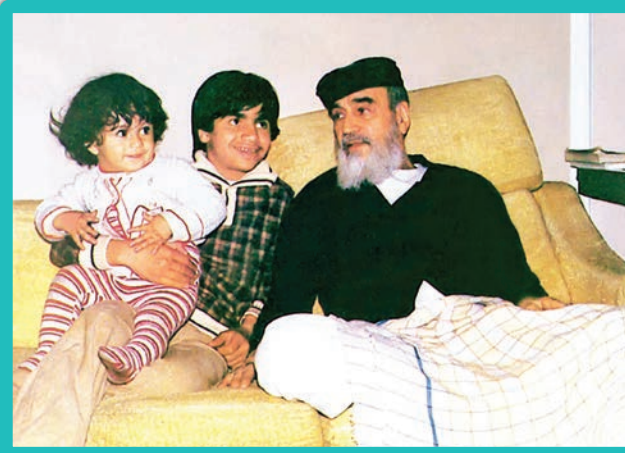
از کمتر سیاستمدار جهان آن هم حدود ۴۰ سال پیش چنین عکسی را دیده‌اید. در تصویر، امام خمینی (ره) را حین ریختن چای در آشپزخانه ساده و محقرشان می‌بینیم. این عکس خود گواه سبک زندگی و نوع کردار ایشان در خانه است.

یکی از ابعاد تربیتی حضرت امام نحوه رفتار و برخورد ایشان با کودکان و نوجوانان است. ایشان علاوه بر اینکه همیشه با چهره‌ای خندان و دستانی مهربان از کودکان استقبال می‌کردند نسبت به تربیت صحیح آنان بسیار حساس و دقیق بودند و خانواده‌ها را به تربیت سالم و الهی فرزندان دعوت می‌کردند که از لایه لای سخنان گهربار و نیز سیره عملی ایشان می‌توان در این زمینه به نکات بسیار آموزنده‌ای دست یافت. این تصاویر ارتباط صمیمی پدر بزرگ و نوه‌ها را به نمایش گذاشته است.

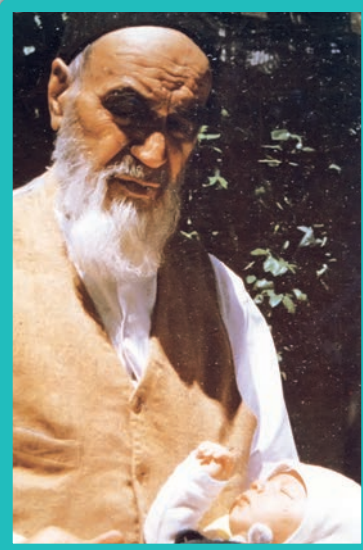
دکتر فاطمه طباطبایی، عروس امام در خاطرات خود از روزهایی می‌گوید که از امام درخواست سرودن شعر داشته و آنقدر اصرار می‌کند تا ایشان به این خواسته، پاسخ مثبت می‌دهند. او می‌گوید: «زمانی که به اقتضای رشته تحصیلی‌ام، یکی از متون فلسفی را می‌خواندم، بعضی از عبارات دشوار و مبهم کتاب را با امام در میان می‌گذاشتم. این پرسش و پاسخ به یک جلسه درس بیست‌دقیقه‌ای تبدیل شد. این بود تا یک روز صبح که برای شروع درس خدمت ایشان رسیدم، دریافتم که امام با یک رباعی طنزآمیز به من هشدار داده‌اند.»
فاطمی که فنون فلسفه می‌خواند / از فلسفه فاء و لام و سین می‌داند
امید من آن است که با نور خدای خود را ز حجاب فلسفه برهاند

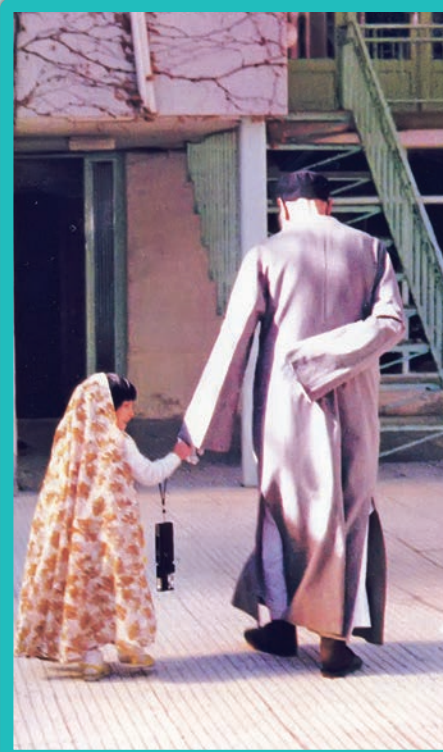
▲ امام در نوفل‌لوشاتو و در کنار نوه‌ها

در روزهای پایانی اردیبهشت سال ۱۳۶۸، امام از ناراحتی معده رنج می‌برد و گاه ضعف و بی‌حالی بر او غلبه می‌کرد. بعد از انجام معاینات مقدماتی، معلوم شد که بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران به سرطان بدخیمی مبتلاست؛ سرطانی که باعث خونریزی فعال در معده شده. تصمیم‌گیری برای تیم پزشکی کار ساده‌ای نبود. آنها نگران بیماری قلبی امام خمینی و همچنین سن بالای ایشان نیز بودند که می‌توانست در روند درمان مشکلات زیادی به‌وجود آورد، اما چاره‌ای نبود و بهترین اقدام در این شرایط، جراحی بود. موضوع را با امام در میان گذاشتند. امام خمینی پس از توضیحات تیم پزشکی، عمل جراحی را پذیرفتند، اما تأکید داشتند که برای عمل جراحی به خارج از کشور نمی‌روند و حاضر نیستند زیر تیغ جراح خارجی بروند. پزشکان بر مبنای خواست امام، ایشان را به بیمارستان بقیه‌الله جماران منتقل کردند؛ امام از روز اول خردادماه سال ۱۳۶۸ تا پایان عمر خویش، در بیمارستان بقیه‌الله بستری و تحت مراقبت‌های ویژه پزشکان ایرانی بودند. این تصویر ملاقات خانواده در بیمارستان با امام است.

▲ امام در کنار نوه‌ها

امام در مدت حضور در جماران (اردیبهشت ۱۳۵۹ تا خرداد ۱۳۶۸) هیچ‌گاه از محدوده منزل مسکونی خویش خارج نشدند و تنها استثنا در این میان، اقامتگاه یادگار امام بود که بدون وجود دیوار حایل و با فاصله حیاطی کوچک در مجاورت منزل امام واقع شده بود. البته دیدارهای خصوصی امام با سران کشور (حضرات آیات خامنه‌ای، هاشمی رفسنجانی، موسوی اردبیلی و...) تقریباً ماهی یک شب، در منزل یادگار امام برقرار می‌شد و امام در همین منزل به جمع سران کشور می‌آمدند. علاوه بر این دیدارها، امام هر از گاهی روزها یا شبها به منزل حاج‌احمد آقا می‌رفتند و مهمان فرزند خویش بودند.

خاطره‌بازی

چرا این قدر مدرن و مرتب هستید؟

مرحومه معصومه حائری، عروس امام(ره): آقا هم جزو بهترین شخصیت‌هایی بود که من دیده بودم. آقا هم مهربان واقعی بود و هم خیلی امروزی و مدرن. یادم هست شب‌ها که برای نماز شب بلند می‌شد، مقداری سیب و پرتقال توی بشقاب می‌گذاشتم و می‌بردم کنار سجاده ایشان تا میل کند. من با آقا زندگی کردم و از همه حرکات و سکنات ایشان خوشم می‌آمد و هیچ وقت کاری نکرد که من ناراحت شوم. خیلی به من علاقه داشت و همان طور که گفتم خیلی تمیز و مرتب بود. یادم هست یکبار گوشه قبابی به ظرف غذا یا چنین چیزی مثل آن خورد که فوری گوشه قبا را بالا زد و به طرف دستشویی رفت و قبا را درآورد و گوشه قبا را شست و برگشت. یکبار به ایشان گفتم: شما که در خمین بزرگ شده‌ای، چرا این قدر مدرن، امروزی، تمیز و مرتب هستید؟! ایشان هم می‌خندید.

اگر نوه‌دار شوی، احساس مرا درک می‌کنی

مرحومه معصومه حائری، عروس امام(ره): آقا به پسر عم حسین و دختر عم مریم خیلی علاقه داشت. وقتی حسین پیش ایشان می‌رفت، می‌گفت بنشین و یک میوه (مثلا پرتقال) بخور تا ببینم که تو خوردی. یا مریم هم مثل حسین رفتاری بسیار مهربانانه و ملاحظه‌آمیز داشت. این علاقه به قدری زیاد بود که خود حاج آقا مصطفی گفت: من از علاقه فوق‌العاده شما به این بچه‌ها تعجب می‌کنم. امام هم فرمود: اگر نوه‌دار شوی، احساس مرا درک می‌کنی.

همشهری پایداری

حجت الاسلام مرتضی اشراقی نوه حضرت امام خمینی^(ره)

عیدی گرفتن نوه‌ها از امام^(ره)

حجت الاسلام مرتضی اشراقی، نوه دختری امام در خاطرات خود از عیدی دادن امام خمینی(ره) اینگونه نقل کرده است: «سال که نو می‌شود، نوه‌ها برای دیدن امام به خانه ایشان می‌رفتند و امام هم

مانند همه پدر بزرگ‌های ایرانی به رسم هدیه و تبرک به آنها عیدی می‌دادند. نوروز سال ۱۳۶۸ خیلوی شلوغ بود، من و یاسر (فرزند حاج احمد آقا) و محمد تقی (نوه دختری امام) در خانه دایه ام داشتیم بازی می‌کردیم و منتظر بیرون آمدن امام بودیم. یکدفعه حسن آقا (سید حسن خمینی) از در وارد شد و گفت: عیدی گرفتید؟ گفتم: نه. گفت: سریع بروید که آقا شما ۳ تا صدا کرده است. ما به سرعت به آنجا رفتیم. عیدی امام به ما در سال‌های ۶۵ تا ۶۷، ۳۰۰، ۶۷ تومان بود، ولی سال ۶۸ به ما هزار تومان عیدی دادند. امام همیشه وقتی می‌خواستند عیدی بدهند هیچ وقت نمی‌گفتند: بگیر. می‌گفتند: بیا جلو. ما را یکی یکی در بغلشان می‌نشاندند و بعد عیدی می‌دادند و یک دستی روی سر ما می‌کشیدند و بعد می‌رفتیم.»

جایگاه ویژه زنان در خانه خمینی‌ها

اشراقی در ادامه به دیدگاه امام نسبت به بانو خدیجه ثقیفی اشاره کرده و می‌نویسد: «یک احترام عجیبی برای خانم قائل بودند؛ البته بگویم که رفتارهای آقا به گونه‌ای بود که کسی جرأت نمی‌کرد به خانم کوچک‌ترین بی‌احترامی‌ای کند. وقتی که رکن یک خانه مثل امام، طوری رفتار می‌کرد با خانم از لحاظ احترام که همه می‌فهمیدند خانم جایگاه ویژه‌ای دارند، ماها که نمی‌توانستیم در مقابل آن رفتار عرض‌اندام کنیم. آقا احترام ویژه و خاصی برای خانم قائل بودند؛ یعنی انگار خانم برای ما مظهر قداست و احترام بودند به خاطر رفتارهای امام. امام با احترام از خانم یاد می‌کردند و با احترام با خانم رفتار می‌کردند و هیچ موقع حالتی نبود که بگویم آقا به خانم بی‌محلی کرد. عاشقانه با هم زندگی می‌کردند، عاشقانه به هم نگاه می‌کردند، آدم می‌فهمید که قلبا همدیگر را دوست دارند و قلبا برای هم احترام قائلند. البته رفتارهای خانم در برخورد با امام بسیار بزرگ‌منشانه بود، بالاخره خانم طوری با امام رفتار می‌کردند که تمام احترام را برای امام قائل بودند. این احترام متقابل بود، نه که فقط آقا به خانم احترام بگذارند. در واقع رفتارها خشک و مصنوعی نبود.»

نگرانی از تحریف اندیشه‌های حضرت امام^(ره)

نوه امام خمینی(ره) با اشاره به برنامه‌ریزی معاندان انقلاب برای تحریف اندیشه‌های حضرت امام(ره) تأکید می‌کند: «مروزه متأسفانه شاهد آن هستیم که زندگی شخصی، سیاسی و اجتماعی حضرت امام به صورت هدفمند تحریف شده و به جامعه عرضه می‌شود. نمونه‌های بسیاری را هم در شبکه‌های مجازی و هم رسانه‌های معاند شاهد هستیم. امروز بسیاری از ابعاد شخصیت حضرت امام(ره) همچنان ناشناخته است؛ در واقع نسل کنونی انقلاب، به خصوص نسل نوجوان و جوان، امام(ره) را به درستی نمی‌شناسند و عظمت امام(ره) را درک نکرده‌اند؛ لذا وظیفه همه ماست که امام را، همان امامی که فی‌الواقع بودند، معرفی کنیم و نگذاریم منحرفان و مخالفان نظام، ایشان را تحریف کنند. در اینجا وظیفه یک مورخ جلوگیری از تحریف چنین شخصیتهایی است.»

منبع: پرتال امام خمینی(ره)

روایت‌هایی از عروس‌های امام خمینی^(ره) معصومه حائری و فاطمه طباطبایی

بر خوردی گرم و دوستانه و از سر مهر داشتند

آنچه در خاطرات امام خمینی(ره) با افراد نزدیک مانند عروس‌هایشان به چشم می‌خورد، برخوردی گرم و دوستانه و از سر مهر و محبت است. بر اساس خاطرات موجود، امام بین معصومه حائری (همسر سیدمصطفی) و فاطمه طباطبایی (همسر حاج احمد)، هیچ تفاوتی قائل نبودند؛ هر چند که همسایگی منزل امام(ره) با حاج احمد آقا و دکتر طباطبایی ارتباط خیلی نزدیکی بین ایشان و امام(ره) ایجاد کرده بود و از آنجا که این عروس امام، خود در رشته فلسفه تحصیل می‌کردند، بسیار تشنه شنیدن این سخنان از طرف امام(ره) بودند. در ادامه بخشی از خاطرات این دو عروس امام(ره) را می‌خوانید.

مرحومه معصومه حائری، عروس ارشد امام(ره) و همسر شهید آیت‌الله سیدمصطفی خمینی

می‌گفت بیا روبه‌روی من بنشین

امام(ره) خیلی به من علاقه داشت و یادم هست هر هفته که می‌خواست سر و صورتش را اصلاح کند، به من می‌گفت بیا روبه‌روی من بنشین تا در کنار اصلاح کردن با هم حرف بزیم. آقا خودش سر و صورتش را اصلاح می‌کرد و علاوه بر کوتاه کردن موهای سر و صورت، موهای پر پشت ابروهایش که روی چشمش را می‌گرفت کوتاه می‌کرد. مژه‌های امام هم خیلی بلند بود و من به شوخی می‌گفتم مژه‌هایتان را هم کوتاه کنید. ما پس از مدتی، در نزدیکی منزل آقا منزلی را گرفتیم و به آنجا رفتیم، اما مرتب به خانه آقا می‌رفتم و پیش خانم می‌رفتم و رفت‌وآمد می‌کردم و برخی از کارهای منزل امام از جمله اتوکردن لباس‌های امام و خانم را انجام می‌دادم.

خیلی تمیز بودند

خانم اصلان تهرانی و امروزی و از یک خانواده اصیل بود و خود آقا هم اصالت خانوادگی بالایی داشت. آقا خیلی تمیز و اهل رعایت بهداشت بود؛ به طوری که ما سر سفره برای ایشان ۲ تا چنگال می‌گذاشتیم تا اگر آنوع غذا در سفره بود، هر کدام را با چنگال جداگانه‌ای بردارند. ایشان آنقدر تمیز و اهل مراعات بود که می‌گفتم: من خانواده‌های روحانی زیادی را دیده‌ام، اما شما از همه مدرن‌تر و امروزی‌تر هستید. یادم هست یک‌بار مرحوم حاج‌احمد آقا پیش ایشان می‌خواست با دست غذا بخورد که فرمود: احمد! اگر می‌خواهی با دست غذا بخوری، برو بیرون بخور! باز به یاد دارم که خانم در بشقابی که پلو خورده بود، می‌خواست خربزه بگذارد و بخورد که آقا به ایشان تذکر داد. آقا خیلی مرتب و تمیز بود و به عنوان نمونه دیگر، یک جا کفشی در خانه بود که آقا وقتی وارد منزل می‌شد، کفش‌هایش را درمی‌آورد و داخل آن می‌گذاشت و یک جفت دمپایی برمی‌داشت و می‌پوشید.

منبع: پرتال امام خمینی(ره)

مواظب باش فاطمه خانم حوصله‌اش سر نرود

آقا به حالات روحی اهل خانه توجه بسیار داشتند. اگر گاهی ساکت بودم و حرف نمی‌زدم با محبتی خاص با من به‌گفت‌وگو می‌نشستند. مرا فاطمه خانم صدا می‌کردند و درباره غذا به خانم می‌گفتند: ببینید فاطمه خانم چه غذایی دوست دارد، آن را درست کنید. به احمد نیز می‌گفتند: مواظب باش فاطمه خانم حوصله‌اش سر نرود. هر وقت چیزی به دست‌شان می‌دادم با جملاتی مانند ایدک‌الله، اجرک‌الله، سلمک‌الله و... سپاسگزاری می‌کردند.

توجه به لباس و پوشش

آقا هر وقت می‌خواستند از خانه بیرون بروند روبه‌روی آینه می‌ایستادند و ریش‌هایشان را شانه کرده و عطر می‌زدند. به خانه که می‌آمدند، عبایشان را تا می‌کردند و عمامه را روی آن می‌گذاشتند و سپس یک دستمال روی آنها می‌انداختند. قبا را هم به جالباسی کوچکی روی دیوار آویزان می‌کردند. هرگز بدون جوراب بیرون نمی‌رفتند؛ حتی در گرمای تابستان. امام نقل می‌کردند که سال‌ها پیش یک روز به مهمانی رفتم. میزبان با همان دست چرب که غذا خورده بود، خربزه برداشت و به من تعارف کرد؛ مانده بودم که چه کنم؟ با سختی بسیار خوردم و این کار در صورتی انجام گرفت که خود امام با چنگال چرب خود خربزه نمی‌خورد.

دخترنداری، اولادنداری!

فاطمه طباطبایی از دیداری که بعد از مدت‌ها با امام در نوفل‌لوشاتو داشتند و اظهار علاقه ایشان به فرزندانش، خاطره شیرینی روایت کرده است: هنگامی که وارد شدیم حسن مشتاقانه سر و صورت پدر بزرگ و مادر بزرگ را بوئید. ایشان نیز با خوشحالی او را می‌بوئیدند. پس از آنکه حسن کنار احمد نشست، امام یاسر را از من گرفتند و در آغوش فشردند و دعایی در گوشش خواندند. قطعه طلای کوچکی را آماده کرده بودند. آن را به مناسبت تولد یاسر به من هدیه دادند. آنگاه با لحنی گفتند: دخترنداری، اولادنداری! من نیز با خنده به ایشان گفتم: شما که پسری همچون احمد دارید این حرف را می‌زنید؟ سرشان را تکان دادند و گفتند: احمد استثناست.

تربیت فرزندان مرد بر نمی‌آید

امام نقش مادر را در خانه خیلی تعیین‌کننده می‌دانستند و به تربیت بچه‌ها خیلی اهمیت می‌دادند. گاهی که ما شوخی می‌کردیم و می‌گفتم: پس زن باید همیشه در خانه بماند، می‌گفتند: «شما خانه را کم نگریید، تربیت بچه‌ها کم نیست. اگر کسی بتواند یک نفر را تربیت کند، خدمت بزرگی به جامعه کرده است.» ایشان معتقد بودند: «تربیت فرزندان از مرد بر نمی‌آید و این کار دقیقاً به زن بستگی دارد؛ چون عاطفه زن بیشتر است و قوام خانواده هم باید بر اساس محبت و عاطفه باشد.»

فاطمه طباطبایی، عروس کوچک امام(ره) و همسر حجت‌الاسلام سیداحمد خمینی

خاطره‌بازی

با اخم و ناراحتی چیزی را نمی‌گفتند

مرتضی اشراقی، نوه حضرت امام(ره)، روزهای جمعه ناهار به خانه خانم(مرحومه خدیجه ثقفی) می‌رفتیم و تا ساعت ۲ ناهار می‌خوردیم و بعد با دو چرخه، بازی می‌کردیم. دو چرخه‌های ما همیشه خانه امام بود. امام به ما می‌گفتند: به طرف اتاق من نیایید، اما هیچ وقت با اخم و ناراحتی نمی‌گفتند، با خنده می‌گفتند که من خوابم و خسته‌ام، بیدار و کسل می‌شوم. شما طرف اتاق من نیایید سر و صدا نکنید. یکبار هم رفتم و آقا از خواب بیدار شدند. ایشان چیزی نگفتند؛ ولی دیگران ما را دعوا کردند. یکبار هم وقتی که امام در حال قدم زدن بودند من می‌خواستم با دو چرخه از یک راهروی باریک رد بشوم که ناگهان دو چرخه لیز خورد و جلوی پای امام افتاد. ایشان کمک کردند که دو چرخه‌ام را بردارم و به من گفتند: طوری نشده؟ گفت: نه. فقط ترسیده بودم که نکند به آقا خورده باشم.

فرشته اعرابی، نوه حضرت امام(ره): بچه‌ها در حضور امام بسیار آزاد بودند و تا وقتی امام حضور داشتند، وسعت عملشان بیشتر از زمانی بود که ایشان نبودند؛ چون فکر می‌کردند یک حامی دارند و اگر عمل نادرستی انجام بدهند، ما به احترام امام اعتراض نمی‌کنیم. در نتیجه وقتی امام می‌آمدند به جای اینکه بچه‌ها یک مقدار آرام‌تر باشند، فکر می‌کردند که حالا هر کاری دلشان بخواهد می‌توانند انجام بدهند.

نامه عاشقانه امام خمینی (ره) به همسرشان

تصدقت شوم

آنگونه که از خاطرات خانم ثقفی (۱) و سایر اعضای خانواده امام برمی‌آید ازدواج امام و همسرشان، زندگی عاشقانه‌ای را در پی داشت و امام خمینی (ره) در جایگاه یک روحانی بلند پایه و مبارز سیاسی در زندگی شخصی‌اش با عشق و احترام ویژه‌ای به پیمان زناشویی‌اش با خانم ثقفی وفادار ماند. امام خمینی (ره) عازم سفر حج شد و در بین راه نامه عاشقانه‌ای برای همسرش نوشته است که تصویر دیگری از بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران را مقابل چشم مخاطب قرار می‌دهد. متن کامل این نامه را در ادامه می‌خوانید:

تصدقت شوم؛ الهی قربانت بروم، در این مدت که مبتلای به جدایی از آن نور چشم عزیز و قوت قلبم گردیدم متذکر شما هستم و صورت زیبایت در آینه قلبم منقوش است. عزیزم امیدوارم خداوند شما را به سلامت و خوش در پناه خودش حفظ کند. [حال] من با هر شدتی باشدمی گذرد ولی بحمدالله تاکنون هر چه پیش آمد خوش بوده و الان در شهر زیبای بیروت هستم؛ (۲) حقیقتاً جای شما خالی است فقط برای تماشای شهر و دریا خیلی منظره خوش دارد. صد حیف که محبوب عزیزم همراه نیست که این منظره عالی به دل بچسبد.

در هر حال امشب شب دوم است که منتظر کشتی هستم، از قرار معلوم معروف یک کشتی فردا حرکت می‌کند ولی ماها که قدری دیر رسیدیم، باید منتظر کشتی دیگر باشیم. عمالتا تکلیف معلوم نیست امید است خداوند به عزت اجداد طاهر ینم که همه حجاج را موفق کند به اتمام عمل، از این حیث قدری نگران هستیم ولی از حیث مزاج بحمدالله به سلامت، بلکه مزاجم بحمدالله مستقیم‌تر و بهتر است. خیلی سفر خوبی است جای شما خیلی خالی است. دلم برای پسر (۳) قدری تنگ شده است. امید است هر دو (۴) به سلامت و سعادت در تحت مراقبت آن عزیز و محافظت خدای متعال باشند. اگر به آقا (۵) و خانم‌ها (۶) کاغذی نوشتید سلام مرا برسانید. من از قیل همه نایب‌الزبانه هستم.

به خانم شمس آفاق (۷) سلام برسانید و به توسط ایشان به آقای دکتر (۸) سلام برسانید. به خاور سلطان و ربابه سلطان سلام برسانید.

صفحه مقابل را به آقای شیخ عبدالحسین بگویند برسانند. ایام عمر و عزت مستدام. تصدقت، قربانت؛ روح‌الله.

- پی‌نوشت
- (۱) ملقب به قدس ایران، همسر امام خمینی.
 - (۲) برای عزیمت با کشتی به عربستان برای انجام اعمال حج
 - (۳) آقا سیدمصطفی خمینی که در آن زمان سه ساله بوده است.
 - (۴) اشاره به آقا مصطفی و فرزند دیگرشان که در آن زمان هنوز به دنیا نیامده بود و چند روز پس از نگارش این نامه در زمانی که امام در سفر حج بودند، متولد شد ولی در کودکی بر اثر بیماری درگذشت.
 - (۵) آقا میرزا محمد ثقفی، پدر همسر امام خمینی
 - (۶) مادر و مادر بزرگ همسر امام خمینی که در آن زمان در قید حیات بوده‌اند.
 - (۷) شمس آفاق ثقفی، خواهر همسر امام خمینی
 - (۸) آقای دکتر علوی.

محمدعلی عباسی اقدم؛ نویسنده کتاب «آن مرد بی‌نهایت»:

سبک زندگی امام^{ره} میراث غیر ملموس و مغفول مانده

«متأسفانه در زمینه معرفی سبک زندگی و سیره علما و شخصیت‌های مهم و تأثیرگذار، به‌ویژه حضرت امام، آنگونه که باید کارهای متعدد شاخص و ماندگار خلق نشده است. امام خمینی (ره) یک چهره چندوجهی و جامع‌الاطراف بودند؛ چهره‌ای که شناسایی و معرفی آن نیازمند مطالعه و تحقیق و پژوهش دقیق و همه‌جانبه است. هر کدام از وجوه این شخصیت ممتاز تاریخ معاصر، نیازمند بررسی و مطالعه جداگانه است.» این نکته‌ای است که محمدعلی عباسی اقدم، نویسنده کتاب آن مرد بی‌نهایت به آن اشاره دارد. این کتاب روایتی از زندگی عاشقانه، سلوک عارفانه، مبارزه سرسختانه و رهبری قاطعانه مردی است که نام کوچکش «روح‌الله» بود. در ادامه بخش‌هایی از گفت‌وگوی ما با این نویسنده را می‌خوانید.

الناز عباسیان

بهرترین غزل‌هایی که سروده غزل «ماه‌ناز» در وصف خانم ثقفی است. یک رابطه عاشقانه بین حضرت امام و خانم ثقفی برقرار بود؛ طوری که هر گاه ایشان برای چند روزی به مسافرت می‌رفتند و امام را تنها می‌گذاشتند، امام احساس دل‌تنگی و بی‌قراری می‌کردند و می‌گفتند: «بدون خانم خانه تاریک است.»

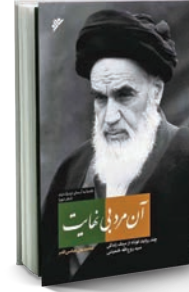
از نگاه شما در این حوزه، کدام ویژگی اخلاقی امام(ره) برجسته‌تر بوده و کدام ویژگی کمتر به آن پرداخته شده است؟

آیت‌الله خمینی از بدو تولد تا زمان رحلت، زندگی پیچیده و پر فراز و نشیبی داشته است. مطالعه و بررسی ابعاد مختلف زندگی با برکت امام خمینی (ره) نشان می‌دهد که همه برهه‌ها و دوره‌های زندگی ایشان قابل تامل و توجه است. با این حال، در خشان‌ترین و برجسته‌ترین شاخصه ایشان در همه دوره‌های زندگی که می‌تواند برای جوانان امروز الهام‌بخش و قابل‌الگو برداری باشد، توجه پیوسته ایشان به دینداری و خداآواری و خدامحوری است.

برای معرفی اندیشه‌ها و سبک زندگی کمتر گفته شده امام(ره) به مردم و به‌ویژه نسل جوان چه کار باید کرد؟

معرفی سبک زندگی و سیره حضرت امام و شخصیت‌هایی نظیر ایشان به نسل جوان دغدغه بسیار مهم و مبارک است. این مهم، دغدغه مقام معظم رهبری نیز هست. ایشان می‌فرمایند: «واقعاً جوانان ما و خیلی از مردم خصوصیات اخلاقی، منش‌ها و رفتارهای بزرگان را نمی‌شناسند. اگر بشناسند، محبت اینها در دلشان جاگیر می‌شود و خیلی لازم است که این کار انجام شود.» متأسفانه در زمینه معرفی سبک زندگی و سیره علما و شخصیت‌های مهم و تأثیرگذار به‌ویژه حضرت امام، آنگونه که باید کارهای خوب و ماندگار خلق نشده است. امام خمینی (ره) یک چهره چندوجهی و جامع‌الاطراف بودند؛ چهره‌ای که شناسایی و معرفی آن نیازمند مطالعه و تحقیق و پژوهش دقیق و همه‌جانبه است. هر کدام از وجوه این شخصیت‌های ممتاز تاریخ معاصر، نیازمند بررسی و مطالعه جداگانه هستند.

تاکنون آثار زیادی درباره ویژگی‌های مختلف این چهره استثنایی به رشته تحریر در آمده اما بعد از ۳۵ سال از رحلت این عالم مجاهد، باز شناخت و باز تعریف این شخصیت کم‌نظیر، براساس سلیقه‌ها و دانق‌های امروزی، بسیار حیاتی و ضروری به‌نظر می‌رسد.

شما سال‌ها در زمینه سبک زندگی امام (ره) تحقیق و پژوهش کرده‌اید. در چند جمله ایشان و سبک زندگی‌شان را چطور توصیف می‌کنید؟

تحقیق و پژوهش من در کتاب آن مرد بی‌نهایت بیشتر حول محور سبک زندگی و سیره علمی و عملی حضرت امام(ره) بود. در میان میراث‌های مهمی که از حضرت امام به یادگار مانده، یکی میراث ملموس و اختصاصی یا همان سیره علمی ایشان است و دیگری میراث غیرملموس یا به تعبیری شیوه زیست و سبک زندگی و سیره عملی با وجود اینکه استفاده و بهره‌گیری از میراث علمی امام اختصاصی است و برای عامه مردم امکان‌پذیر نیست اما با این حال، محققان، استادان، پژوهشگران و... به این مهم توجه داشته و از سیره علمی امام بهره‌های فراوانی برده‌اند. اما متأسفانه نسبت به میراث غیرملموس یا همان شیوه زیست و سبک زندگی و سیره عملی امام آنگونه که باید توجه نشده است. به عبارتی با اینکه امکان الگو برداری و بهره‌گیری از این میراث برای عموم مردم فراهم است اما شوربختانه تاکنون از این منبع و معدن عظیم و حیرت‌انگیز و انسان‌ساز استخراج خاصی صورت نگرفته و همچنان بکر و دست‌نخورده باقی مانده است.

از سبک زندگی امام (ره) در خانواده برایمان بیشتر توضیح دهید.

سبک زندگی حضرت امام(ره) در خانواده و شیوه برخورد و ارتباط ایشان با اعضای خانواده، به‌ویژه همسرشان مرحومه خانم خدیجه ثقفی یکی از فصول در خشان زندگی ایشان است که به این مسئله کمتر پرداخته شده است. حقیقتاً زندگی مشترک ۶۰ساله حضرت امام(ره) با خانم ثقفی قابل تامل و مطالعه است. همسر امام(ره) نقش بسیار مهم و پررنگی در زندگی حضرت امام داشتند. البته امام نیز جایگاه و احترام خاصی برای ایشان قائل بود. به‌نظرم یکی از عوامل موفقیت امام در مراحل مختلف زندگی پر ماجرای خود، حضور خانم ثقفی در کنار ایشان است. اگر همراهی صمیمانه و خالصانه خانم ثقفی در ۶۰سال زندگی مشترک شان نبود، شاید حضرت امام(ره) در رسیدن به اهداف خود با چالش‌های زیادی مواجه می‌شدند.

خاطره یا مصداقی از سبک زندگی امام در ارتباط با همسرشان در ذهن دارید.

نوع ارتباط و دلبستگی عمیق حضرت امام به خانم ثقفی طوری بود که ایشان یکی از

گروه ضمايم همشهری ناشر نشریات:
دوچرخه، بچه‌ها، خانواده، پایداری، اقتصاد،
تندرستی، خردنامه، داستان، دانستیها،
سرزمین من، ماه، معماری، ۲۴، شهرنگار،
سرنخ و محله

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر ۴، نرسیده به پارک وی،
کوچه شهید قریشی، شماره ۱۴، روزنامه همشهری

واحد فنی:
مدیر فنی: حامد یزدانی، مدیر هنری: مهدی سلامی
طراح گرافیک و صفحه آرایی: حمید یزدانی، امیدو روشنگر، سعید غفوری
ویرایش عکس: کامییز نویدی
صفحه خوان: فرهاد غلامر ضایبی، فاطمه ناصری آلآشتی

چاپ: همشهری
پذیرش آگهی:
۸۴۳۲۱۰۰۰

صندوق پستی:
۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
تلفن: ۲۳۰۲۳۶۶۳

ضمیمه هفتگی روزنامه همشهری ■ ۱۳ خرداد ۱۴۰۳ ■ شماره ۱۵

صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
سر دبیر: دانیال معمار

معاون ضمايم: پروانه بهرام‌نژاد
دبیر ویژه نامه: الناز عباسیان

تحریریه: آزاده سلطانی
مهناز عباسیان، فرناز ایزدبین
سحر غفوری و محسن ابوبی

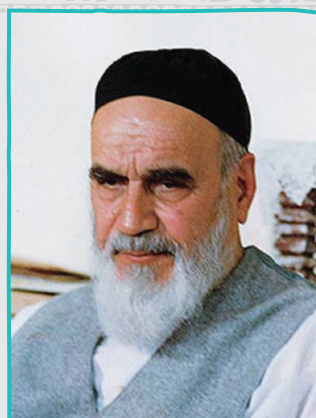

نگاهی به اهالی خانواده مصطفوی

زیر سایه امام ده

خانم خدیجه تقفی

امام خمینی (ره)

سیده صدیقه خمینی

سیده زهرا خمینی

سیده فریده خمینی

سید احمد خمینی

سید مصطفی خمینی

محمود بروجردی (همسر)

محمد حسن اعرابی (همسر)

فاطمه طباطبایی (همسر)

معصومه حائری (همسر)

لیلی بروجردی

فرشته اعرابی

سید حسن

سید حسین

سید یاسر

سیده مریم

سید علی

زهرا مصطفوی، دختر سوم حضرت امام (ره)

نصیحت امام در خصوص غیبت نکردن

خیلی کم اهل نصیحت بودند. تنها یکی دو مورد بوده که ایشان به ما نصیحت‌هایی کرده‌اند. یکی در زمان ازدواج دختر خودم بود. موقعی که خطبه عقد ایشان را خواندند و ما خصوصی خدمت ایشان بودیم به دختر من نصیحت کردند که «تو هر وقت شوهرت وارد می‌شود و دیدی خیلی عصبانی است و حتی در آن عصبانیت به تو توهمت زد و یک چیزهای خلاف گفت، تو در آن موقع به ایشان هیچی نگو. بعد از آنکه از عصبانیت افتاد، بعدها بگو این حرفت توهمت بوده است» و بعد برگشتند رو به داماد کردند و گفتند: «شما هم همینطور! اگر یک وقتی وارد شدید و دیدید ایشان عصبانی است، آن موقع تذکرات را ندهید.» خاطره دیگر در این زمینه این بود که یک‌بار آقا همه اهل خانه را صدا کردند و گفتند: «من بنا داشتم یک دفعه که همه با هم جمع هستید چیزی برای شما بگویم.» بعد گفتند: «شما می‌دانید غیبت چقدر حرام است؟» گفتیم: بله. بعد گفتند: «شما می‌دانید آدم کشتن عمدی چقدر گناه دارد؟» گفتیم: بله. فرمودند: «غیبت بیشتر!» بعد گفتند: «شما می‌دانید فعل نامشروع و عمل خلاف عفت (زنا) چقدر حرام است؟» گفتیم: بله. فرمودند: «غیبت بیشتر»

منبع: در گفت‌وگو با روزنامه همشهری

فریده مصطفوی، دختر امام (ره)

ماجرای خرج خانه امام و دارایی ایشان

در ابتدا آقا (امام) روزی ۵ تومان برای خرجی خانه کنار می‌گذاشتند و این پول را در ابتدای هر ماه به دست خانم می‌سپردند تا مدیریت ناهار و شام و وسایل منزل را بر عهده بگیرند. به یاد دارم در یکی از روزها، خانم برای خرج خانه پول کم آوردند و روی آنکه نزد آقا بروند و این مسئله را عنوان کنند، پیدا نکردند. به یاد دارم زمانی که صبحگاه به دنبال خانم بودیم، با نامهای مواجه شدیم که خانم در کمال احترام برای آقا نوشته و در آن ذکر کرده بودند: «سرور من، من پولم تمام شده است و خرج روز آخر ماه را ندارم.» این نامه را گذاشته و به منزل دوست خود، خانم کوچولو رفته بودند. زمانی که آقا نامه را خواندند، خرج روز را به زیور (شخصی که کمک مادر بود) داده و از او خواستند تا آمدن خانم، غذای روز را تهیه کنند. پس از آن از من و فهیمه خواستند تا به همراه زیور در پی خانم برویم و ایشان را بازگردانیم. زمانی که خانم به خانه بازگشتند، آقا بساط شوخی را آغاز کردند.

منبع: کتاب گذر ایام
انتشارات مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)

صدیقه مصطفوی، دختر ارشد امام (ره)

به مادرم می‌گفتند: من شما را برای آشپزی نمی‌خواهم

پدر از همان روزهای اول ازدواج خانم در ۱۵،۱۴ سالگی برای مادر احترام خاصی قائل بودند و به اسم، ایشان را صدا نمی‌کردند و همیشه با عنوان خانم، همسر خود را مورد خطاب قرار می‌دادند. در این زمینه خانم برای ما نقل کردند در روزهای اول ازدواج یک‌بار برای آشپزی به آشپزخانه رفتم، آقا آمدند و دست مرا گرفتند و گفتند: من شما را برای آشپزی نمی‌خواهم. من شما را برای خانمی در خانه می‌خواهم و از این روایشان همواره در خانه کمکی داشتند که آنها غذا می‌پختند و خانم فقط برای کشیدن غذا به آشپزخانه می‌رفتند و ما دخترها سفره را می‌انداختیم. خانم می‌گفت: مشغول خوردن شوید، اما آقا و بالطبع ما تا خانم سر سفره نمی‌آمدند دست به غذا نمی‌زدیم.

منبع: پرتال امام خمینی (ره)